

Råd vid valet av andliga skrifter

Svar till en broder, bekymrad över de olika meningarna i församlingen och villrådig med avseende på läsningen av Pietisten.

Guds frid, käre broder i Kristus! Brevet av den 21 juli kom mig först i går tillhanda, här uppe i höga norden, dit jag för en liten tid flytt undan för det myckna folket, som i Stockholm berövar mig nästan all tid till arbete. Min brådska bjuder mig den största möjliga korthet, varför blott några de viktigaste frågor besvaras. Min käre broder framställer sig såsom förbryllad av de många och mångahanda mänskliga meningarna i böcker och levande röster. Ja, jag och många hava någon tid i ungdomsåren varit likaså, men av allt, vad jag kan märka i edert brev, så hoppas jag, att slutet blir gott; jag hoppas, att ni har kommit därhän, att ni ej skall *stanna* förrän vid själva *sanningen*. *Var och en synas hans vägar vara rätta; men Herren allena gör hjärtat visst*. Har ni blott fått det heliga »stynget» nog djupt för att icke kunna tröstas hos Mose, tröstas med eder egen rättfärdighet, egen bättring m.m., så stannar ni ingenstädes förrän hos Frälsaren – och då är allt väl. Då skall ni *förstå dessa strider*. Här är nu hemligheten: om lagen blott angripit ytan, om blicken blott är vänd på sådant, som vi komma ut med, då kan man stanna hos Mose, och av en sådan, så där halvt uppväckt, blir blott en *kristen farisé*; men tränger lagens andliga krav in i det inre, in till källan, till hjärtat, då må de förbryllande mästarna i Israel säga och göra, vad de kunna – själen stannar ej förrän i det enfaldiga, rena evangelium. Och jag tycker mig av brevet finna, att detta senare är att hoppas om eder. Vad Pietisten angår, så är jag själv icke den, som får vittna, men säger endast såsom Filippus: Kom och se!

Jag har nu i 13 år hört de schartauanska lärarnas knorrande emot honom, men aldrig har jag sett, att någon kunnat bevisa, varest dessa »fina villfarelser» finnas i Pietisten. Men då *de* vilja hava bättringen, som går *före* tron, till en gradvis stigande *förbättring*, och Pietisten sökt visa, huru det går i enlighet med t.ex. Rom. 3:19; 5:20; 7:8 och följ., så kunde ej annat vara möjligt, än att Pietisten med Paulus och alla evangelister skulle få den beskyllningen, att han ej lär den »grundliga bättringen» utan gör lagen om intet med sitt evangelium. Jag tror, såsom Luther säger, att, blott lagen drabbar rätt, skall han ej göra människan bättre utan föra henne i förtvivlan, där hon skall förgås, om ej en annan kommer till. Johannes döper folk till bättring, blott i vatten – mer lovar han ej. Det är en annan, som skall döpa med Ande och eld. Men härom se Pietisten i artiklar, som handla om lagen, bättringen, den rätta syndakännedomen. Och se Paulus i Gal. 3: 2, 5; jämf. kap. 4:15; och åter Rom. 3:31; jämf. v. 8. Se där, vilka försmädelser Paulus fick uppbära! Men han säger ändå lika glad: 1 Kor. 1:23–25; och kap. 2: 7, 8. Alla dessa ställen fordra ett *djupt begrundande* – och det under bön om Guds Ande, så skola de giva ett stort ljus!

Men vad jag nu huvudsakligen vill säga, är: Läs icke det, som ej är säkert gott! Låt Pietisten vara, så länge *det* är tvivelaktigt, men, då vi likväl behöva hjälpredor, så läs Luther – honom våga de ej direkt förkasta; ehuru de tala om honom såsom de påviska tala om bibeln, att »ingen förstår honom», varigenom man ändå skall avhållas från dess läsande. Gud förlåte mig, om jag säger något för hårt, men mig synes det så; åtminstone vet jag *någon*, på vilket mitt uttryck sannas. Nej, läs den gamle, välbeprövade Luther flitigt under ödmjuk bön, och allt skall bliva så klart, att till slut även Pietisten skall bliva ett sanningens vittne.

Läs t.ex. Luthers epistel-postilla nr 8 – hela den härliga stora predikan! Även predikan på Johannes Döparens dag, samma postilla, och på Thomas dag m.fl. Medan jag nu talar om böcker, vill jag giva ett råd, som visst skall finnas vara gott. Jo, fråga icke efter någon människas smak och omdöme, ty var och en dömer efter *sin smak*, – utan den, som vill vara viss i sitt val, bör se efter ett vittnesbörd, som står högre än alla människors. Vad är det? Jo, det, som Kristus nämner i Matt. 7: *Av deras frukt skolen I känna dem*. Se efter, vilkens arbete haft de härligaste verkningar, vilkens lära medfört de bästa, största och saligaste frukter. Och var viss, att, huruhelst den författaren smakar mig, så måste han hava haft någon rikare Guds ande och kraft. Om jag nu bildar min smak efter en sådan, så får jag på längden alltid välsigna det valet. Och då tror jag, att Luther står

främst, om vi se efter frukterna. Får jag tillägga ännu ett råd, hämtat ur min egen och mångas erfarenhet, så tror jag, att det är mera skadligt än gagneligt att under en tid av ovisshet och villrådighet *läsa många skrifter*. Nej, lämna hela hopen, till dess själen får frid, visshet och ljus, och läs blott det beprövade, vissa Guds ord, t.ex. bibeln och Luther – sedan kan man med mera klarhet bedöma flera.

Vad Wieselgrens yttrande i hans »Skönlitteratur» angår, så torde märkas, att detta icke handlar om tidskriften Pietisten, utan om de kyrkohistoriska pietisterna – ty tidskriften Pietisten fanns icke till, då Wieselgren skrev detta. Den började först flera år senare, nämligen 1842.

Pietisten säger visst aldrig, att man ej kan vara Guds barn, om man ej har full visshet eller vittnesbörd om sin benådning, men väl säger den, att varje Guds barn *far efter* denna visshet. Man bör ej heller först söka känslans utan *trons* visshet; sedan må känslan komma och fara – allt är väl blott genom tron på Jesus Kristus. Nu måste jag genast sluta. Måtte detta hastiga utkast rätt uppfattas och tjäna till *något* gott. Gud, all nåds och sannings Ande, hugsvalelsens Gud och all barmhärtighets Fader, vare oss nära och nådig – önskar en ringa, tjänstvillig vän och broder.

C-O Rosenius 1854

© Pietisten 2026

Texterna får användas fritt om ditt syfte är att främja Kristi rikes tillväxt.

www.pietisten.com